

DAN
MORAIN

ΜΕ ΤΟΝ
ΤΡΟΠΟ ΤΗΣ

ΚΑΜΑΛΑ

Η ΖΩΗ ΚΑΙ Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΩΝ ΗΠΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΕ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΤΗΣ ΚΑΜΑΛΑ

Η ζωή και η πορεία της πρώτης γυναίκας αντιπροέδρου των ΗΠΑ

Τίτλος πρωτοτύπου: KAMALA'S WAY AN AMERICAN LIFE

Συγγραφέας: Dan Morain

Μετάφραση: Δημήτρης Αλεξίου

Επιμέλεια-Διόρθωση: Γιάννης Βογιατζής

© 2021, Dan Morain

First published in the United States by Simon & Schuster, 2021

First published in Great Britain by Simon & Schuster UK Ltd, 2021

Published by arrangement with the original publisher, Simon & Schuster, Inc.

All rights reserved

© 2021, Εκδόσεις Κυριάκος Παπαδόπουλος Α.Ε., για την ελληνική γλώσσα

Η πνευματική ιδιοκτησία αποκτάται χωρίς καμιά διατύπωση και χωρίς την ανάγκη ρήτρας απαγορευτικής των προσβολών της. Κατά τον Ν. 2387/20 (όπως έχει τροποποιηθεί με τον Ν. 2121/93 και ισχύει σήμερα) και κατά τη Διεθνή Σύμβαση της Βέρνης (που έχει κυρωθεί με τον Ν. 100/1975), απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αποθήκευση σε κάποιο σύστημα διάσωσης και γενικά η αναπαραγωγή του παρόντος έργου με οποιονδήποτε τρόπο ή μορφή, τμηματικά ή περιληπτικά, στο πρωτότυπο ή σε μετάφραση ή άλλη διασκευή, χωρίς γραπτή άδεια του εκδότη.

Πρώτη έκδοση: Απρίλιος 2021

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

www.epbooks.gr

Καποδιστρίου 9, 144 52 Μεταμόρφωση Αττικής

τηλ.: 210 2816134, e-mail: info@epbooks.gr

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ

Μασσαλίας 14, 106 80 Αθήνα, τηλ.: 210 3615334

ISBN 978-960-484-688-7

Dan Morain

ΜΕ ΤΟΝ
ΤΡΟΠΟ ΤΗΣ
ΚΑΜΑΛΑ

Η ΖΩΗ ΚΑΙ Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ
ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΩΝ ΗΠΑ

Μετάφραση: Δημήτρης Αλεξίου

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Περιεχόμενα

1. Η κόρη της Σαϊάμαλα	9
2. Εκείνο το μικρό κορίτσι	25
3. Εκπαίδευση, απαρτχάιντ και μια σφαγή	37
4. Πρώτη γεύση πολιτικής.....	52
5. Ορίζοντας τους στόχους της	69
6. Ο δρόμος για τα πρωτοσέλιδα.....	77
7. Κομμένα κεφάλια (που λέει ο λόγος).....	86
8. Τραυματισμός αστυνομικού	100
9. Η «έξυπνη» προσέγγιση στο έγκλημα	110
10. Η Χάρης και ο Ομπάμα.....	118
11. Η τρελή κούρσα.....	122
12. Η αλλαγή έρχεται στην Καλιφόρνια.....	139
13. Η Γενική Εισαγγελέας Χάρης	150
14. Το κατάλοιπο.....	162
15. Γαμήλιες καμπάνες	172
16. Οι καταραμένες φωτογραφίες.....	186
17. Η κρίση των στεγαστικών δανείων	195
18. Εξαιρετικές γυναίκες	206
19. «Απλώς ένας τύπος».....	212
20. Βιαστική γυναίκα	220

21. Ο Τζο Μπρίντεν βοηθάει τη Χάρις.....	227
22. Διαλέγοντας τις μάχες της.....	241
23. Δίνοντας την αιώνια μάχη.....	249
24. «Σκισ' τους!».....	261
25. «Σκοπεύω να αγωνιστώ».....	273
26. Βγαίνοντας στην κεντρική σκηνή.....	281
27. Η αντίσταση.....	291
28. «Εγώ κάνω τις ερωτήσεις».....	306
29. «Ναι ή Όχι».....	314
30. Χάρις εναντίον Κάβανο.....	326
31. Ένας θάνατος στην οικογένεια.....	339
32. «Για τον λαό».....	348
33. Η κατάλληλη στιγμή είναι το παν.....	356
34. Χορεύοντας στη βροχή.....	368
Ευχαριστίες.....	381
Σημειώσεις.....	385

Στην Κλόντια, που είναι το παν μου

Η κόρη της Σαϊάμαλα

Εάν η Κάμαλα Χάρις (Kamala Harris) χρωστάει σε κάποιον τη θέση της στην ιστορία, αυτή είναι η 26χρονη Ινδή μετανάστρια που τη γέννησε το φθινόπωρο του 1964 στο νοσοκομείο Κάιζερ του Όκλαντ στην Καλιφόρνια. Ίσως να μην ήταν σύμπτωση ότι γεννήθηκε δύο μόλις εβδομάδες πριν από την ημέρα των εκλογών, ούτε ότι αυτό συνέβη στην Καλιφόρνια. Ήταν μία χρονιά, αλλά και μία πολιτεία, που αποδείχθηκαν η τέλεια θερμοκοιτίδα για ένα κορίτσι που μεγάλωσε αποδεικνύοντας ότι η κοινωνική πρόοδος και το πολιτικό θράσος πάνε μαζί.

Μεγαλώνοντας, αυτό το μικρό κορίτσι μεταμορφώθηκε σε μία σκληροτράχηλη, εύστροφη, απαιτητική, σκληρά εργαζόμενη, ευφυή, πολυεπίπεδη και πολυπολιτισμική γυναίκα. Της λείπουν λίγα πράγματα από το παρελθόν· ξεχνάει ακόμη λιγότερα. Έχει πιστούς υποστηρικτές που είναι μαζί της από την αρχή της πολιτικής της καριέρας, αλλά έχει αποκοπεί και από ανθρώπους που κάποτε ήταν συνδεδεμένοι μαζί της στενά σαν οικογένεια. Μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας έχει επιδείξει ενσυναίσθηση και έχει βοηθήσει ανθρώπους που δεν είχαν κάτι να της προσφέρουν· μερικοί, που την έχουν γνωρίσει καλά, τη θεωρούν ψυχρή και υπολογίστρια. Παρόλο που ζει πια στην κεντρική πολιτική σκηνή της χώρας, απο-

καλύπτει ελάχιστα πράγματα για τα προσωπικά της. Τρελαίνεται για το φαγητό· χαίρεται να μαγειρεύει και να τρώει σε καλά εστιατόρια και σε άγνωστα συνοικιακά στέκια. Τη μοναδική φορά που φάγαμε μαζί, διάλεξε ένα μικρό οικογενειακό ταβερνάκι με κουζίνα της Καραϊβικής στο Σακραμέντο, απέναντι από το πολιτειακό κοινοβούλιο της Καλιφόρνια. Μιλούσε για τα διάφορα καρυκεύματα του φαγητού και έτρωγε αργά – σε αντίθεση με μένα, παρατήρησε. Πάνω απ’ όλα, είναι κόρη της μητέρας της. Οι πιο στενοί της συνεργάτες αναφέρουν ότι σπανίως περνάει εβδομάδα χωρίς ν’ ανασύρει κάποιο ψήγμα σοφίας που της κληροδότησε η μητέρα της Σαϊάμαλα Γκοπάλαν Χάρις (Shyamala Gopalan Harris), που πέθανε το 2009. Από αυτά, πιο συχνά αναφέρει δημοσίως το εξής: «Μπορεί να είσαι η πρώτη που θα καταφέρει πολλά πράγματα· φρόντισε όμως σίγουρα να μην είσαι η τελευταία». Καμιά φορά, σε σημαντικές στιγμές στη ζωή της, βουρκώνει όταν θυμάται τη μητέρα της· εύχεται πασιφανώς να μπορούσε να την έχει ακόμα στο πλάι της.

«Η μητέρα μου Σαϊάμαλα Γκοπάλαν Χάρις ήταν μια δύναμη της φύσης και η μεγαλύτερη πηγή έμπνευσης στη ζωή μου»,¹ έγραψε η Χάρις στο Instagram σε μία ανάρτηση προς τιμήν της μητέρας της κατά τη διάρκεια του Μήνα Εορτασμού της Ιστορίας των Γυναικών (Women’s History Month) το 2020. «Δίδαξε στην αδερφή μου Μάια και σε μένα τη σημασία της σκληρής δουλειάς και μας έμαθε να πιστεύουμε στη δύναμή μας να διορθώσουμε το άδικο».

Η Σαϊάμαλα Γκοπάλαν είχε ύψος λίγο πάνω από 1,50. Ήταν η μεγαλύτερη από τα τέσσερα παιδιά ενός ανώτερου δημόσιου υπαλλήλου σε μία οικογένεια επιτυχημένων ανθρώπων, σε ένα έθνος που απέκτησε την ανεξαρτησία του από τους Βρετανούς μόλις το 1947, εννέα χρόνια μετά τη γέννησή της. Ήταν δεκαεννέα χρονών

το 1958, όταν αποφοίτησε με πτυχίο Οικιακής Οικονομίας από το Κολλέγιο Lady Irwin στο Νέο Δελχί της Ινδίας και, με τις ευλογίες του πατέρα της, ταξίδεψε στο Μπέρκλεϊ για λάβει μια ανώτερη και πιο ουσιαστική εκπαίδευση. Εκεί σπούδασε διατροφή και ενδοκρινολογία, έλαβε διδακτορικό και στις επόμενες δεκαετίες απέκτησε κύρος και αναγνώριση για την έρευνά της πάνω στον καρκίνο του μαστού. Το έργο της είχε αναφερθεί σε πάνω από 100 ερευνητικές εργασίες και είχε συγκεντρώσει γι' αυτό επιχορηγήσεις της τάξεως των 4,76 εκατομμυρίων δολαρίων.

«Η μητέρα μου είχε μεγαλώσει σε ένα περιβάλλον όπου ο πολιτικός ακτιβισμός και τα δημόσια αξιώματα ήταν κάτι φυσικό»,² έγραψε το 2019 στην αυτοβιογραφία της *Οι Αλήθειες που Κρατάμε* (*The Truths We Hold*) η ίδια η Κάμαλα Χάρις. Και συνεχίζει εξηγώντας: «Από τους γονείς της, η μητέρα μου κληροδότησε κι ανέπτυξε ένα οξύ πολιτικό αισθητήριο. Είχε συνείδηση της ιστορίας, συνείδηση των κοινωνικών αγώνων, συνείδηση των ανισοτήτων. Γεννήθηκε με το αίσθημα της δικαιοσύνης χαραγμένο στην ψυχή της».

Το φθινόπωρο του 1962, η Σαϊάμαλα Γκοπάλαν παρακολούθησε μια συγκέντρωση μαύρων φοιτητών όπου ομιλητής ήταν ένας νεαρός μεταπτυχιακός φοιτητής από την Τζαμάικα, ονόματι Ντόναλντ Τζάσπερ Χάρις (Donald Jasper Harris), που σπούδαζε οικονομικά. Είχε μεταναστεύσει από την Τζαμάικα στο Μπέρκλεϊ το 1961. Έτρεφε ελαφρώς ριζοσπαστικές ιδέες ή, όπως θα έλεγαν οι οικονομολόγοι, «ανορθόδοξες». Δεν αποδεχόταν τις παραδοσιακές οικονομικές θεωρίες που ήταν, εκείνη την εποχή, οι κρατούσες στα πανεπιστήμια των ΗΠΑ. Ο Ντόναλντ Χάρις δήλωσε στους *New York Times* ότι η Γκοπάλαν τον πλησίασε μετά το τέλος της ομιλίας του φορώντας το παραδοσιακό της σάρι, «ξεχωρίζοντας σε εμφά-

νιση από οποιονδήποτε άλλον άντρα ή γυναίκα στον χώρο».³ Τον γοήτευσε, συναντήθηκαν και μίλησαν λίγες ακόμα φορές και, όπως είπε χαρακτηριστικά, «τα υπόλοιπα αποτελούν πια ιστορία».

Η Γκοπάλαν και ο Χάρις παντρεύτηκαν το 1963, ένα χρόνο μετά την ανεξαρτητοποίηση της Τζαμάικα από το Ηνωμένο Βασίλειο. Η αναγγελία του γάμου τους στην εφημερίδα *Kingston Gleaner* την 1η Νοεμβρίου 1963 ανέφερε ότι και οι δύο ήταν διδακτορικοί φοιτητές. Η Κάμαλα Ντέβι Χάρις γεννήθηκε το 1964 και η αδερφή της Μάια Λάκσμι Χάρις δύο χρόνια μετά. Στον ινδουισμό, Ντέβι ονομάζεται η Μητέρα Θεά. Λάκσμι είναι η θεότητα του πλούτου, της ομορφιάς και της καλής τύχης. Η Σαϊάμαλα δήλωσε το 2004 σε έναν δημοσιογράφο των *Los Angeles Times* ότι έδωσε στις κόρες της ονόματα από την ινδική μυθολογία για να τις βοηθήσει να διατηρήσουν την πολιτισμική τους ταυτότητα και τόνισε: «Μία κουλτούρα που λατρεύει γυναικείες θεότητες βγάζει δυνατές γυναίκες».⁴

Από τα μέσα μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του 1960, και οι δύο γονείς της συμμετείχαν ενεργά στο κίνημα των πολιτικών δικαιωμάτων. Η Χάρις θυμάται να παίρνει μέρος σε εκδηλώσεις διαμαρτυρίας ενώ ήταν ακόμη στο καροτσάκι της. Αναφέρει πάντα την οικογενειακή ιστορία κατά την οποία, σε μια διαδήλωση, άρχισε να γκρινιάζει μέσα στο καρότσι και η μητέρα της έσκυψε και τη ρώτησε τι ήθελε.

«Λεφτεγία!» θρυλείται ότι απάντησε η μικρή.

Όπως πολλοί ακαδημαϊκοί, ο Ντόναλντ Χάρις υπήρξε νομάς τα πρώτα χρόνια της καριέρας του, μετακινούμενος από το Μπέρκλεϊ στο Πανεπιστήμιο του Ιλινόι στην Ουρμπάνα-Σαμπβίν, μετά στο Πανεπιστήμιο Νορθγουέστερν, στο Πανεπιστήμιο του Ουισκόνσιν και πίσω στο Bay Area του Σαν Φρανσίσκο και το Στάνφορντ

το 1972. Η φοιτητική εφημερίδα *Stanford Daily* χαρακτήρισε την οικονομική του θεωρία ως μαρξιστική. Ήταν, δεν ήταν, πάντως κλασική δεν ήταν. Και αυτό έκανε την επαγγελματική του αποκατάσταση πάντα επισφαλή. Το 1974, καθώς έληγε η θητεία του ως επισκέπτη καθηγητή, αρκετοί από τους καθηγητές Οικονομικών του Στάνφορντ δίσταζαν να τον προτείνουν για μονιμοποίηση. Η Ένωση για μια Ριζοσπαστική Πολιτική Οικονομία παρενέβη υπέρ του και το θέμα πήρε δημοσιότητα στη *Stanford Daily*. Φοιτητές ξεκίνησαν τη συλλογή υπογραφών και πάνω από 250 άνθρωποι απαίτησαν από το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών να δεσμευθεί επισήμως στην προώθηση της μαρξιστικής οικονομικής θεωρίας και να διατηρεί ένα προσωπικό τριών καθηγητών για το πεδίο αυτό, ενώ απαίτησαν η σύγκλητος να προτείνει τον Χάρις για θέση πλήρους απασχόλησης και μονιμοποίηση. Ο ίδιος ο Ντόναλντ Χάρις έχει γράψει ότι «δεν είχε καμία φοβερή αγωνία ή επιθυμία να παραμείνει στο Στάνφορντ».⁵ Τελικά όμως προσλήφθηκε και έγινε ο πρώτος μαύρος οικονομολόγος που απέκτησε μόνιμη θέση στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου του Στάνφορντ. Έμεινε στο Πανεπιστήμιο μέχρι τη συναξιοδότησή του το 1998. Σήμερα, διατηρεί τον τίτλο του ομότιμου καθηγητή..

Η Σαϊάμαλα και ο Ντόναλντ χώρισαν το 1969, όταν ο τελευταίος δίδασκε στο Πανεπιστήμιο του Ουισκόνσιν και η Κάμαλα ήταν πέντε χρονών ενώ η Μάια τριών. Υπέβαλλαν αίτηση διαζυγίου το 1972. Η Χάρις έγραψε στην αυτοβιογραφία της ότι «αν ήταν λίγο μεγαλύτεροι, λίγο πιο ώριμοι συναισθηματικά, ίσως ο γάμος τους να είχε σωθεί. Ήταν όμως τόσο νέοι. Ο πατέρας μου ήταν ο πρώτος σύντροφος της μητέρας μου».⁶

Σε ένα κείμενο του 2018, ο Ντόναλντ Χάρις δήλωσε με θλίψη ότι η στενή επαφή του με την Κάμαλα και τη Μάια «διακόπηκε

απότομα» μετά από μία έντονη δικαστική διαμάχη για την επιμέλεια.⁷ Κατηγόρησε για το αποτέλεσμα της διαδικασίας «την εσφαλμένη εντύπωση της πολιτείας της Καλιφόρνια ότι οι πατεράδες δεν μπορούν να αναθρέψουν σωστά τα παιδιά τους (πόσο μάλλον, στη συγκεκριμένη περίπτωση, ένας «νησιώτης αράπης» – ένα κλασικό «στερεότυπο των γιάνκικς», το οποίο στην ουσία υπαινισσόταν ότι ένας τέτοιος πατέρας μπορεί και να έτρωγε τα παιδιά του για πρωινό). «Όπως και να 'χε», συνέχισε ο ίδιος, «επέμεινα πολύ και ποτέ δεν έπαψα να αγαπάω τα παιδιά μου».

Το οριστικό διαζύγιο βγήκε στις 23 Ιουλίου του 1973 και έδωσε στη Σαϊάμαλα την επιμέλεια, έδωσε όμως το δικαίωμα στον Ντόναλντ να βλέπει τα παιδιά του κάθε δεύτερο Σαββατοκύριακο καθώς και εξήντα ημέρες τα καλοκαίρια. Ο ίδιος έγραψε για το πώς έφερε τις κόρες του για πρώτη φορά στην Τζαμάικα, για να γνωρίσουν τους συγγενείς τους και για να τους δείξει τον κόσμο όπως τον είχε γνωρίσει αυτός από μικρός: «Προσπάθησα να τους περάσω αυτό το μήνυμα όσο πιο έντονα μπορούσα, με συχνές επισκέψεις στην Τζαμάικα και με τη συναναστροφή τους με την εκεί ζωή σε όλο τον πλούτο και την περιπλοκότητά της».

«Φυσικά», παραδέχθηκε ο Ντόναλντ Χάρις, «αργότερα πια, όταν ήταν αρκετά πιο ώριμες για να καταλάβουν, προσπαθούσα επίσης να τους εξηγήσω και τις αντιφάσεις της οικονομικής και της κοινωνικής ζωής σε μια “φτωχή” χώρα, όπως την απίστευτη συνύπαρξη της ακραίας φτώχειας και του ακραίου πλούτου, δουλεύοντας ταυτόχρονα σκληρά ο ίδιος, σε συνεργασία με την Κυβέρνηση της Τζαμάικα, να σχεδιάσουμε τις κατάλληλες πολιτικές για να αντιμετωπίσουμε αυτές τις συνθήκες».

Όσο και να προσπάθησε όμως, φαίνεται ότι τα μαθήματα που τους έκανε η μητέρα τους εντυπώθηκαν περισσότερο στα κορίτσια.

Η Χάρης αναφέρεται συνεχώς στα λεγόμενα και τα έργα της μητέρας της σε όλη της την αυτοβιογραφία. Στον πατέρα της αφιερώνει συνολικά καμιά δεκαριά σελίδες. «Ο πατέρας μου είναι καλός άνθρωπος, αλλά δεν είμαστε πολύ κοντά», είπε σε κάποιον που της έπαιρνε συνέντευξη το 2003.⁸

Στο επίσημο βιογραφικό της στην ιστοσελίδα της Γενικής Εισαγγελίας της Καλιφόρνια,* η Χάρης περιγράφει τον εαυτό της ως «την κόρη της Δόκτορος Σαιάμαλα Γκοπάλαν, μίας Ταμίλ που έγινε ειδικός του καρκίνου του μαστού, έχοντας έρθει στις ΗΠΑ από το Τσενάι της Ινδίας για να συνεχίσει τις σπουδές της στο Μπέρκλεϊ». Σε αυτό το βιογραφικό δεν υπάρχει καμία αναφορά στον πατέρα της.⁹

Σε ένα δοκίμιο για τους Τζαμαϊκανούς προγόνους του, ο Ντόναλντ Χάρης γράφει για κάποιον «Χάμιλτον» που ανήκε στην οικογένειά του, παρόλο που ο Χάμιλτον Μπράουν της οικογένειας Χάρης έχει ελάχιστα κοινά με τον γνωστό Αλεξάντερ Χάμιλτον, έναν από τους Πατέρες του Έθνους των ΗΠΑ και πολέμιο της δουλείας. «Οι ρίζες μου πηγαίνουν πίσω στη γιαγιά μου από την πλευρά του πατέρα μου, τη μισ Κρίστου [ήτοι Κριστιάνα Μπράουν (Christianna Brown), απόγονο του Χάμιλτον Μπράουν (Hamilton Brown), ο

* Στο αμερικανικό πολιτικό σύστημα, ο Γενικός Εισαγγελέας (Attorney General), τόσο σε ομοσπονδιακό όσο και σε πολιτειακό επίπεδο, είναι ο Υπουργός Δικαιοσύνης, αλλά διαθέτει και αρμοδιότητες υπουργού Δημόσιας Τάξης. Σε ορισμένες πολιτείες, όπως στην Καλιφόρνια, ο Γενικός Εισαγγελέας δεν διορίζεται από τον Κυβερνήτη, αλλά εκλέγεται με άμεση ψηφοφορία από το εκλογικό σώμα. [Οι υποσελίδες σημειώσεις είναι του μεταφραστή. Οι βιβλιογραφικές σημειώσεις του συγγραφέα βρίσκονται στο τέλος του βιβλίου.]

οποίος ήταν καταγεγραμμένος ως ιδιοκτήτης φυτείας και σκλάβων και ιδρυτής της πόλης Μπράουνς Τάουν]». ¹⁰ Ο Χάμιλτον Μπράουν γεννήθηκε περίπου το 1775 στην Κομητεία Άντριμ της Ιρλανδίας και στα νιάτα του έφτασε με πλοίο στην Τζαμάικα της Καραϊβικής. Η πρώτη καταγεγραμμένη πράξη του στην καινούργια του πατρίδα έλαβε χώρα το 1803 όταν πούλησε μαύρους σκλάβους σε κάποιον. Τις επόμενες τρεις δεκαετίες, ο Μπράουν συμμετείχε συνειδητά και ενεργά στο βάναυσο δουλοκτητικό σύστημα της Τζαμάικα και ήταν ένας από τους πιο γνωστούς πολέμιους του κινήματος για την κατάργηση της δουλείας που υποστήριζαν βαπτιστές και μεθοδιστές.

Η δουλειά αυτή αποτελούσε τη συνήθη οδό προς τον πλουτισμό και την ευημερία για τους λευκούς της εποχής και της καταγωγής εκείνης. «Η διαχείριση σκλάβων ήταν μία μορφή απασχόλησης· και για τους λευκούς, η ιδιοκτησία σκλάβων ήταν ένας δρόμος υλικής βελτίωσης, ανεξαρτησίας και μεγαλύτερης ελευθερίας», γράφει στο βιβλίο του *Slaveholders in Jamaica* [Δουλοκτήτες στην Τζαμάικα] ο Κρίστερ Πέτλεϊ (Christer Petley), καθηγητής Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο του Σαουθάμπτον. ¹¹

Πράγματι ο Χάμιλτον Μπράουν ανήλθε κοινωνικά στην Τζαμάικα κερδίζοντας μία έδρα στο Κοινοβούλιο (House of Assembly) του νησιού. Ως δικηγόρος, αναφέρεται ως πληρεξούσιος, εκπρόσωπος, αντίκλητος, εκτελεστής, κηδεμόνας, διαχειριστής, ή κληροδόχος σε πάνω από πενήντα μεγάλα κτήματα. Ο Πέτλεϊ γράφει ότι τα κτήματα στην Τζαμάικα είχαν τότε έως και διακόσιους σκλάβους το καθένα.

Οι λευκοί κατείχαν τεράστιες φυτείες ζάχαρης, μπαχαριού και καφέ όπου εργάζονταν μαύροι σκλάβοι. Η τζαμαϊκανή ζάχαρη που παραγόταν από σκλάβους κατείχε κεντρική θέση στο υπερατλα-

ντικό εμπόριο και «πάνω από το ένα τρίτο όλων των πλοίων που εμπορεύονταν σκλάβους στη Βρετανική Αμερική έπιαναν λιμάνι εκεί», αναφέρει ο Πέτλεϊ.¹² Αναφορικά με την οικονομία των σκλάβων της Τζαμάικα, στο νησί υπήρχαν 354.000 μαύροι, υπόδουλοι σε 8-10 χιλιάδες λευκούς.

«Στην Τζαμάικα, οι σεξουαλικές σχέσεις ανάμεσα σε λευκούς άντρες και σκλάβες γυναίκες ήταν πολύ συχνές και επειδή η νομική υπόσταση κληρονομείτο από τη μητέρα, τα παιδιά των μαύρων γυναικών σκλάβων γεννιούνταν σκλάβοι, ανεξαρτήτως της υπόστασης του πατέρα τους», σημειώνει επίσης ο Πέτλεϊ.¹³

Όποιες συγκεκριμένες πράξεις βίας και να άσκησε ο Χάμιλτον Μπράουν στους σκλάβους του 220 χρόνια πριν δεν έχουν καταγραφεί. Τι επιζεί ακόμα από το DNA του δεν μπορούμε να το ξέρουμε χωρίς γενετικό έλεγχο. Όμως ο Πέτλεϊ γράφει ότι «ο σεξουαλικός ομορτοπισμός των λευκών αντρών ήταν σημαντική ένδειξη της καταπιεστικής ισχύος τους και του υψηλού κοινωνικού κύρους τους».¹⁴

Μεταξύ πολλών άλλων, ο Μπράουν υπήρξε και υψηλόβαθμο στέλεχος της πολιτοφυλακής. Στις αρχές της δεκαετίας του 1830, όταν οι σκλάβοι επαναστάτησαν, αυτός και η πολιτοφυλακή κλήθηκαν να βοηθήσουν στην καταστολή της εξέγερσης. Σε μία περίπτωση εντόπισε, με τους στρατιώτες του, στασιαστές: δέκα τούς κρέμασε και δεκατρείς τούς τιμώρησε με τριακόσιες βουρδουλιές έκαστον.

«Ο Μπράουν προσπάθησε σκληρά να καταπνίξει την εξέγερση και ήταν περήφανος για όσα έκανε», γράφει ο Πέτλεϊ.¹⁵

Το 1833, μετά την επανάσταση των σκλάβων, η Βρετανική Κυβέρνηση υπέκυψε στο κίνημα κατάργησης της δουλείας και πέρασε νόμους που ελευθέρωσαν τους σκλάβους της Τζαμάικα. Τα επόμε-

να χρόνια, ο Μπράουν προσπάθησε να αντεπεξέλθει στην έλλειψη εργατικών χεριών για τις φυτείες του εισάγοντας εργάτες από την Ιρλανδία. Το 1842, ζήτησε συγνώμη που δεν είχε περισσότερο πλούτο να κληροδοτήσει στην επόμενη γενιά και κατηγόρησε την τεράστια οικονομική του ζημία στην «τεράστια υποτίμηση της ακίνητης περιουσίας στην Τζαμάικα».¹⁶ Πέθανε το 1843.

Κάμαλα Χάρις: η κόρη μεταναστών που έγινε η πρώτη μαύρη γυναίκα Αντιπρόεδρος των ΗΠΑ

Ελάχιστα πράγματα πάνω της είναι συμβατικά, όμως η προσωπική της ιστορία εκφράζει περισσότερο από καθετί την καλή πλευρά της Αμερικής.

Κόρη χωρισμένων γονιών, μεγάλωσε με τη μητέρα της, από την οποία πήρε την εργασιακή ευσυνειδησία, την προσοχή στη λεπτομέρεια και κυρίως την ικανότητα να επιμένει και να τα καταφέρνει εκεί που έβρισκε κλειστές πόρτες.

Ο έμπειρος δημοσιογράφος Νταν Μοραίν μάς δίνει την πρώτη εις βάθος βιογραφία της μοναδικής αυτής γυναίκας. Μέσα απ' αυτή, θα γνωρίσετε την Περιφερειακή Εισαγγελέα του Σαν Φρανσίσκο που εισήγαγε καινοτομίες για την καταπολέμηση της αποχής των παιδιών από το σχολείο και την προστασία των εργατριών του σεξ και έφτασε να γίνει η πρώτη μαύρη γυναίκα Γενική Εισαγγελέας στην ιστορία της Καλιφόρνια. Την εικοσιεννιάχρονη Κάμαλα που σχετίστηκε με τον -κατά τριάντα χρόνια μεγαλύτερό της- Πρόεδρο της Βουλής της Καλιφόρνια, σε μια σχέση που μπορεί να της άνοιξε πόρτες, όμως η ίδια αργότερα θα τη χαρακτήριζε «θηλιά στον λαιμό» της. Τη ριψοκίνδυνη Χάρις, που μετά από μόλις πέντε χρόνια ως Γενική Εισαγγελέας, πήρε την τολμηρή απόφαση να διεκδικήσει μια έδρα στη Γερουσία των ΗΠΑ, αλλά και στήριξε δημόσια τον Μπαράκ Ομπάμα όταν ακόμα η υποψηφιότητά του για την Προεδρία έδειχνε να μην έχει καμία τύχη. Θα γνωρίσετε τέλος τη Χάρις που καταφέρνει να επανακάμψει με τρόπο μοναδικό, αφού παρά την αποτυχία της καμπάνιας της για το χρίσμα στις προεδρικές εκλογές, πέτυχε να κερδίσει την πολύτιμη υποψηφιότητα της Αντιπροέδρου δίπλα στον Τζο Μπάιντεν.

Παράλληλα, ο Μοραίν μάς αποκαλύπτει τη Χάρις μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας: το πώς ερωτεύτηκε αργά στη ζωή της, πώς έγινε μητριά δύο παιδιών, πώς ενδιαφέρθηκε για τους άσημους συνεργάτες της που είναι μαζί της από παλιά, και όλα αυτά με τον τρόπο που την έφερε τελικά στην κορυφή: τον τρόπο της Κάμαλα.

ISBN 978-960-484-688-7

9 789604 846887

Κωδ. μνημ/σης 25.178

www.epbooks.gr